RZECZPOSPOLITA POLSKA
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 2 lutego 2016 r.

PG VIII TK 68/15
K 14/15

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY
KANCELARIA
wpł. dnia 03. 02. 2016
L.dz. ..... L. zał. .....

TRYBUNAŁ KONSTYTUCYJNY

W związku z wnioskiem Rzecznika Praw Obywatelskich o stwierdzenie niezgodności:

art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) z art. 92 ust. 1 oraz art. 70 ust. 4 zd. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej

– na podstawie art. 56 pkt 5 w związku z art. 82 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1064 ze zm.) –

przedstawiam następujące stanowisko:

postępowanie podlega umorzeniu na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.) w związku z art. 134 pkt 3 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1064 ze zm.).

Uzasadnienie

Rzecznik Praw Obywatelskich (dalej: Wnioskodawca lub Rzecznik) zaskarżył art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.; aktualny tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 2156 ze zm.; dalej: ustawa o systemie oświaty lub u.s.o.) i wystąpił o stwierdzenie jego niezgodności z art. 92 ust. 1 oraz art. 70 ust. 4 zd. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Uzasadniając swoje stanowisko, Rzecznik stwierdził, że szkolnictwo artystyczne jest, na mocy ustawy o systemie oświaty, wyodrębnione z systemu oświaty. Nauka przedmiotów artystycznych odbywa się w placówkach odmiennego typu niż te, w których uczniowie realizują obowiązek nauki. O ile jednak kwestie dotyczące organizacji systemu oświaty są unormowane w ustawie, o tyle materia kształcenia artystycznego w całości została przekazana do uregulowania w rozporządzeniu ministra. To rozporządzenie normuje zatem wszystkie elementy istotne z punktu widzenia realizacji prawa do nauki – ustawa nie określa m.in. wieku rozpoczęcia edukacji, czasu jej trwania i typów placówek, w których owa edukacja się odbywa, oraz zasad rekrutacji do szkół. Rozporządzenie reguluje zatem również kwestię ograniczeń w korzystaniu z prawa do nauki w placówkach artystycznych. Samo upoważnienie do wydania rozporządzenia jest zaś sformułowane w sposób na tyle ogólnikowy, że w praktyce pozostawia władzy wykonawczej pełną swobodę wyboru kształtu systemu szkolnictwa artystycznego.

Takie rozwiązanie, w ocenie Wnioskodawcy, jest niezgodne z art. 92 ust. 1 oraz z art. 70 ust. 4 zd. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji.

W pierwszym punkcie wniosku Rzecznik przedstawia rozumienie powołanych wzorców kontroli w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego oraz poglądów doktryny.

Uzasadniając zarzuty w stosunku do zaskarżonego przepisu, w drugim punkcie wniosku, Rzecznik podnosi, że art. 9 ust. 3 u.s.o. daje formalną podstawę do uregulowania w rozporządzeniu wszystkich kwestii związanych z organizacją kształcenia artystycznego. Materia przekazana do unormowania w rozporządzeniu nie ma jednak charakteru technicznego czy pomocniczego.

Kluczowe założenia systemu szkolnictwa, w szczególności zaś ustanowienie ograniczeń w korzystaniu z równego i powszechnego dostępu do nauki, ze względu na art. 70 ust. 4 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji, należą do materii zastrzeżonej wyłącznie dla ustawy i w ogóle nie mogą być regulowane w rozporządzeniu. Oznacza to, że ustawa powinna określać typy placówek oświatowych prowadzących kształcenie artystyczne oraz regulować kwestię ich dostępności dla uczniów w konkretnym wieku i na konkretnym etapie kształcenia.

Rzecznik wskazuje, że kwestie te reguluje – wydane na podstawie zakwestionowanego przepisu – rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 29 grudnia 2004 r. w sprawie typów szkół artystycznych publicznych i niepublicznych (Dz. U. z 2005 r. Nr 6, poz. 42 ze zm.; dalej: rozporządzenie z dnia 29 grudnia 2004 r.) oraz częściowo rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do publicznych szkół i publicznych placówek artystycznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. z 2014 r. poz. 686; dalej: rozporządzenie z dnia 15 maja 2014 r.).

Według Wnioskodawcy, ocena zgodności zakwestionowanej regulacji z przytoczonymi wzorcami kontroli w głównej mierze sprowadza się do stwierdzenia, że art. 9 ust. 3 u.s.o. nie spełnia podstawowego kryterium formalnego niezbędnego do uznania ograniczeń w korzystaniu z konstytucyjnych praw i wolności za zgodne ze standardem konstytucyjnym – to znaczy zakłada normowanie w rozporządzeniu spraw zastrzeżonych do wyłącznej regulacji ustawowej.

Niezależnie od niewłaściwego podziału materii pomiędzy rozporządzenie a ustawę, zakwestionowana regulacja nie spełnia standardów wynikających z art. 92 ust. 1 Konstytucji. Nie zawarto w niej bowiem wytycznych pozwalających na zrekonstruowanie woli ustawodawcy. Jedynym ustawowym ograniczeniem swobody prawotwórczej ministra jest wskazanie w upoważnieniu dwóch modeli kształcenia, tj. kształcenia wyłącznie artystycznego oraz kształcenia artystycznego połączonego z nauczaniem ogólnym. W ocenie Rzecznika, ustawa nie zawiera żadnych innych regulacji, które mogłyby zostać uznane za wytyczne w rozumieniu art. 92 ust. 1 Konstytucji. Inne przepisy ustawy o systemie oświaty, odnoszące się do zasad funkcjonowania tego systemu, mają charakter bardzo ogólnikowy.

Wnioskodawca stwierdza, że treść art. 9 ust. 3 u.s.o., w odniesieniu do typów placówek prowadzących kształcenie połączone z nauczaniem ogólnym, zawiera ważną wskazówkę co do organizacji kolejnych etapów edukacji. Przez związanie szkół artystycznych z placówkami typów określonych w ustawie o systemie oświaty, swoboda prawodawcza ministra ulega znacznemu ograniczeniu. Zastrzeżenie to nie odnosi się jednak do szkół prowadzących wyłącznie kształcenie artystyczne. W ich przypadku to minister decyduje o wszystkich kwestiach związanych z procesem nauki i nie musi kierować się przy tym zasadami organizacji systemu kształcenia ogólnego. Zawarte w ustawie o systemie oświaty wskazówki w żaden sposób nie określają typów szkół artystycznych (niezależnie od modelu kształcenia). Przepisy ustawy pozostawiają władzy wykonawczej pełną swobodę prawodawczą. W zasadzie każda możliwa treść aktów podustawowych jest zgodna z formułą upoważnienia – ustawa nie zawiera bowiem żadnych wskazówek realnie ograniczających prawa ministra do dowolnego uregulowania kwestii kształcenia artystycznego. W ten sposób dochodzi do zerwania związku materialnego ustawy i wydanego na jej podstawie aktu wykonawczego. Rozporządzenie staje się aktem samoistnym.

Upoważnienie, nie stawiając wymagań co do treści wydanego na jego podstawie aktu wykonawczego, jest niezgodne z art. 92 ust. 1 Konstytucji.

Rzecznik zaskarżył art. 9 ust. 3 u.s.o. w następującym brzmieniu:

„Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, typy szkół artystycznych publicznych i niepublicznych, uwzględniając szkoły realizujące kształcenie ogólne i kształcenie artystyczne, a także szkoły realizujące wyłącznie kształcenie artystyczne.".

W momencie kierowania wniosku do Trybunału Konstytucyjnego zaskarżony przepis obowiązywał w przytoczonym wyżej brzmieniu. Jednak na mocy art. 1 pkt 11 lit. c ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 357; dalej: ustawa z dnia 20 lutego 2015 r.) art. 9 ust. 3 u.s.o. otrzymał następujące brzmienie:

„Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, typy szkół artystycznych publicznych i niepublicznych, w tym szkół, w których przeprowadza się egzamin dyplomowy, oraz szkół, w których przeprowadza się sprawdzian, egzamin gimnazjalny i egzamin maturalny, z uwzględnieniem szkół realizujących kształcenie ogólne i kształcenie artystyczne, a także szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.".

Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy z dnia 20 lutego 2015 r., zmiana art. 9 ust. 3 u.s.o. ma charakter doprecyzowujący i polega na uzupełnieniu delegacji dla ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o określenie typów szkół, w których na koniec nauki przeprowadza się egzamin dyplomowy (druk sejmowy nr 2957/VII kadencja).

Wprowadzona ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. zmiana treści art. 9 ust. 3 u.s.o. weszła w życie z dniem 1 września 2015 r.

W związku z powyższym konieczne staje się ustalenie, czy zachodzi przesłanka umorzenia postępowania uzasadniona faktem uchylenia art. 9 ust. 3 u.s.o. w zaskarżonym brzmieniu.

Ustalenia w tej materii należy poprzedzić uwagą, iż w dniu 30 sierpnia 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 1064 ze zm.; dalej: ustawa o TK z 2015 r.), której art. 138 uchylił ustawę z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643 ze zm.; dalej ustawa o TK z 1997 r.). Jednakże, w myśl art. 134 pkt 2 i 3 ustawy o TK z 2015 r., w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, jeżeli Trybunał wyznaczył termin rozprawy po dniu wejścia w życie tej ustawy lub zachodzą przesłanki umorzenia postępowania, stosuje się przepisy dotychczasowe. Dlatego w postępowaniu zainicjowanym omawianym wnioskiem powinny być stosowane przepisy ustawy o TK z 1997 r.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK z 1997 r., Trybunał umarza postępowanie, jeżeli akt normatywny w zakwestionowanym zakresie utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał.

Pojęcie utraty mocy obowiązującej przez akt normatywny albo normę jest niejasne i mimo wielu wypowiedzi przedstawicieli nauki prawa oraz Trybunału Konstytucyjnego budzi wątpliwości.

W swych pierwszych orzeczeniach Trybunał przyjmował, że akt normatywny traci moc obowiązującą na skutek uchylenia go albo upływu czasu, na jaki został wydany. W późniejszym orzecznictwie, coraz intensywniej nakierowanym na ochronę określonych zasad i wartości konstytucyjnych, Trybunał stwierdzał, że uchylenie przepisu nie zawsze prowadzi do utraty jego mocy obowiązującej. O utracie mocy obowiązującej można mówić dopiero wtedy, gdy dany przepis nie może być w ogóle stosowany. Uchylony (formalnie) przepis należy uważać za obowiązujący, jeżeli nadal możliwe jest jego zastosowanie do jakichkolwiek sytuacji z przeszłości, teraźniejszości lub

przyszłości. Takie stanowisko Trybunału dotyczyło przepisów o charakterze materialnoprawnym, które mimo ich formalnego uchylenia mogły być stosowane na podstawie właściwych przepisów intertemporalnych. Trybunał Konstytucyjny podkreślał także, że umorzenie postępowania wskutek utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego może nastąpić jedynie wtedy, gdy osiągnięty został podstawowy cel tego postępowania, polegający na usunięciu z systemu prawa, jeszcze przed wydaniem orzeczenia, wadliwego aktu normatywnego lub wadliwego przepisu.

Istota problemu dotyczącego umorzenia postępowania na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK z 1997 r. polega zatem na ocenie, czy w rzeczywistości nastąpiło wyłączenie z systemu prawa niekonstytucyjnego przepisu. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, dopiero po ustaleniu, że uchylony przepis nie może być zastosowany, w szczególności nie wywiera już określonych skutków dla obywateli, można umorzyć postępowanie.

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że w świetle poglądów prezentowanych w prawoznawstwie norma prawna stanowi wypowiedź adresowaną do określonego podmiotu, tj. adresata normy; nakazuje lub zakazuje mu w określonej sytuacji, zwanej hipotezą normy, podjęcie działania określonego w dyspozycji normy. Norma prawna w swojej dyspozycji określa powinne zachowania, nakazując adresatom normy określone działania lub zaniechania lub ich zakazując. Pojęcie obowiązywania tak rozumianych norm prawnych jest definiowane w doktrynie prawnej w różny sposób. Niejednokrotnie rozróżnia się pojęcie obowiązywania i stosowania norm prawnych. W takim ujęciu norma prawna obowiązuje, jeżeli w systemie prawnym istnieje obowiązek przestrzegania tej normy przez jej adresatów, tj. obowiązek postępowania w sytuacji określonej w hipotezie normy w sposób wskazany w jej dyspozycji. Organy władzy publicznej w procesie stosowania prawa ustalają konsekwencje zrealizowania lub naruszenia normy prawnej przez określone podmioty. W tym sensie norma ta jest stosowana przez organy stosujące prawo, dla których stanowi

ona podstawę oceny skutków prawnych określonych zachowań adresatów danej normy.

Przedstawionym dwóm pojęciom – obowiązywania norm prawnych i stosowania norm prawnych – odpowiadają dwa odrębne przedziały czasowe – okres obowiązywania i okres stosowania normy prawnej. Norma prawna obowiązuje (w wąskim znaczeniu tego słowa) w danym momencie, jeżeli w tym momencie stanowi wiążący wzorzec zachowań dla jej adresatów. Uchylenie normy prawnej oznacza, że wzorzec postępowania zawarty w dyspozycji normy przestaje wiązać adresatów normy. Jednocześnie każda norma prawna wywołuje skutki prawne lub faktyczne, które trwają po jej uchyleniu, przy czym skutki te mogą trwać bezterminowo. Przedział czasowy, w którym norma prawna wyznacza określone powinne zachowania jej adresatów, nie pokrywa się z przedziałem czasowym, w którym organy stosujące prawo dokonują oceny określonych zachowań z punktu widzenia tej normy.

Trybunał uważa, że trzeba rozróżnić sytuacje, w których badany akt normatywny, mimo formalnej derogacji, wyznacza adresatom nakazy albo zakazy określonego zachowania (normuje przyszłe zachowania), i sytuacje, w których obowiązujące normy prawne nakazują kwalifikować zachowania lub zdarzenia z przeszłości według derogowanego aktu prawnego. W pierwszym wypadku akt normatywny obowiązuje i podlega kontroli Trybunału Konstytucyjnego. W drugim wypadku akt normatywny utracił moc obowiązującą, a jego kontrola jest dopuszczalna wyłącznie w zakresie określonym w art. 39 ust. 3 ustawy o TK z 1997 r. (zob. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2011 r., sygn. K 35/08, OTK ZU nr 2/A/2011, poz. 11 i powołane tam orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego oraz poglądy doktryny).

Według art. 39 ust. 3 ustawy o TK z 1997 r., nie umarza się postępowania przed Trybunałem w wypadku utraty mocy obowiązującej przez zakwestionowany akt normatywny, gdy wydanie orzeczenia o akcie

normatywnym, który utracił moc obowiązującą przed wydaniem orzeczenia, jest konieczne dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw.

Zgodnie z orzecznictwem Trybunału, warunkiem uzasadniającym kontrolę konstytucyjności przepisu jest ustalenie, że zachodzi związek pomiędzy daną regulacją a ochroną konstytucyjnych praw i wolności. Związek ten zachodzi, jeżeli:

– przepis będący przedmiotem oceny zawiera treści normatywne odnoszące się do sfery praw i wolności konstytucyjnie chronionych;

– nie istnieje alternatywny instrument prawny (poza ewentualnym uznaniem przepisu za niekonstytucyjny), który mógłby spowodować zmianę sytuacji prawnej ukształtowanej definitywnie, zanim ów przepis utracił moc obowiązującą;

– ewentualna eliminacja danego przepisu z systemu prawnego stanowić będzie skuteczny środek przywrócenia ochrony praw naruszonych obowiązywaniem kwestionowanej regulacji prawnej.

Dokonywana przez Trybunał Konstytucyjny hierarchiczna kontrola aktów normatywnych nie ma jednolitego charakteru, ani w ujęciu przedmiotowym, ani w ujęciu podmiotowym. Konstytucja, przyznając poszczególnym podmiotom prawo do zainicjowania kontroli aktu normatywnego przez Trybunał Konstytucyjny, określiła formę proceduralną tej inicjatywy. Forma ta może przybrać postać kontroli abstrakcyjnej lub kontroli konkretnej.

Istotą kontroli abstrakcyjnej jest badanie zgodności normy prawnej w oderwaniu od okoliczności konkretnego wypadku. Kognicja Trybunału Konstytucyjnego nie jest zatem ograniczona przez związek kontrolowanej normy z indywidualną sprawą.

Trybunał Konstytucyjny prezentuje pogląd, że art. 39 ust. 3 ustawy o TK z 1997 r., jako wyjątek od ogólnej zasady orzekania wyłącznie o przepisach obowiązujących (art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK z 1997 r.) – nie może być interpretowany rozszerzająco. Wobec tego nie można zastosować domniemania

konieczności wydania orzeczenia, jak to czyni się niekiedy w wypadku skarg konstytucyjnych. Jest to dopuszczalne jedynie w zupełnie wyjątkowych wypadkach, gdy wnioskodawca (na którym spoczywa ciężar dowodu), inicjując kontrolę abstrakcyjną, w sposób wystarczająco przekonujący i szczegółowy udowodni, że wydanie orzeczenia o nieobowiązujących przepisach jest niezbędne dla ochrony ściśle określonych konstytucyjnych praw i wolności konkretnych, określonych indywidualnie podmiotów, a celu tego nie można osiągnąć innymi metodami. W wypadku pytania prawnego lub skargi konstytucyjnej (kontrola konkretna) istnieje domniemanie, że wydanie orzeczenia jest niezbędne dla zapewnienia ochrony konstytucyjnych wolności lub praw. Zakwestionowanie określonego przepisu w ramach takiej kontroli powoduje, że dochodzi do oceny konsekwencji prawnych zdarzeń przeszłych. W wypadku kontroli abstrakcyjnej wnioskodawca jest zobowiązany przedstawić odpowiednie argumenty uzasadniające niezbędność wydania orzeczenia o przepisie nieobowiązującym dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Jeśli nie zostaną przedstawione takie dowody i argumenty, Trybunał umorzy postępowanie z uwagi na brak konieczności ochrony konstytucyjnych wolności i praw. Nie wyklucza to dopuszczalności ponownego wszczęcia postępowania w zakresie tych samych przepisów, jeżeli podmiot inicjujący kontrolę przedstawi nowe, istotne argumenty i dowody, przemawiające za tym, że wydanie orzeczenia o przepisie nieobowiązującym jest niezbędne dla ochrony konstytucyjnych wolności i praw – argumenty i dowody nierozważone we wcześniejszym postępowaniu (zob. postanowienie z dnia 19 grudnia 2012 r., sygn. K 32/11, OTK ZU nr 11/A/2012, poz. 143).

Zakwestionowany we wniosku art. 9 ust. 3 u.s.o. jest przepisem upoważniającym do wydania aktu wykonawczego. Przepis ten nie jest skierowany do obywateli i nie wyraża reguł ich zachowań. Nie stanowi także mechanizmu prawnego wydawania indywidualnych rozstrzygnięć (aktów stosowania prawa) w sprawach indywidualnych. Upoważnienie ustawowe

skierowane jest natomiast do określonych w nim organów państwa, aby te określiły typy szkół artystycznych.

Z brzmienia art. 9 ust. 3 u.s.o., obowiązującego do dnia 31 sierpnia 2015 r., trudno jest odczytać wytyczne, którymi powinien kierować się wykonawca tego upoważnienia dla prawidłowego zrealizowania woli ustawodawcy. Sytuacja częściowo zmieniła się po wejściu w życie przepisów ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. W tym akcie prawnym przede wszystkim doprecyzowano kryteria, którymi mają kierować się właściwi ministrowie przy określaniu typów szkół artystycznych, o wskazanie, że w szkołach odpowiedniego typu przeprowadza się egzamin dyplomowy, sprawdzian, egzamin gimnazjalny i egzamin maturalny. Ponadto do ustawy o systemie oświaty dodano m.in. rozdział regulujący ocenianie, klasyfikowanie i promowanie uczniów w szkołach publicznych oraz rozdział dotyczący przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego oraz egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie. Przepisy te mogą być pomocne przy rekonstrukcji wytycznych do wydania rozporządzenia na podstawie art. 9 ust. 3 u.s.o.

Szczegółowość tak zrekonstruowanych wytycznych może nadal budzić wątpliwości, podobnie jak i kwestia podziału regulowanych materii między rozporządzenie a ustawę o systemie oświaty. Jednak Rzecznik, w uzasadnieniu analizowanego wniosku, w żaden sposób nie odnosi się do brzmienia art. 9 ust. 3 u.s.o. wprowadzonego ustawą z dnia 20 lutego 2015 r., ograniczając swoje zastrzeżenia do zmienionej i nieobowiązującej już treści tego przepisu. Nie wiadomo, czy Wnioskodawca uważa sformułowane przez siebie zastrzeżenia za zachowujące aktualność po zmianie art. 9 ust. 3 u.s.o. dokonanej ustawą z dnia 20 lutego 2015 r.

Na marginesie należy zauważyć, że, w kontekście zaskarżonego przepisu, nietrafione są uwagi Wnioskodawcy dotyczące uregulowania w akcie wykonawczym zasad rekrutacji do szkół artystycznych oraz wieku rozpoczęcia edukacji w takich placówkach. Materia ta unormowana jest w rozporządzeniu z

dnia 15 maja 2014 r., które jednak wydane zostało na podstawie art. 20n ust. 10 u.s.o., a nie w oparciu o zaskarżony przepis. Tym samym kwestia prawidłowości rozdziału tej materii między ustawę a rozporządzenie nie ma znaczenia w rozpatrywanej sprawie.

Niewątpliwie zaskarżona przez Rzecznika treść art. 9 ust. 3 u.s.o. nie może być już stosowana i nie wywiera żadnych skutków dla obywateli. W oparciu o nowe brzmienie tego przepisu, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego wydał w dniu 6 sierpnia 2015 r. obecnie obowiązujące rozporządzenie w sprawie typów szkół artystycznych publicznych i niepublicznych (Dz. U. poz. 1210).

Dlatego nie jest konieczne dokonywanie kontroli zaskarżonego przepisu w zakresie określonym w art. 39 ust. 3 ustawy o TK z 1997 r.

Reasumując całość powyższego wywodu, stwierdzić należy, że postępowanie w niniejszej sprawie podlega umorzeniu na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 3 ustawy o TK z 1997 r. ze względu na utratę mocy obowiązującej zakwestionowanego przepisu przed wydaniem orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny. Zaskarżony przepis, w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 sierpnia 2015 r., został usunięty z systemu prawa. Nie ukształtował również definitywnie sytuacji prawnej w zakresie określenia typów szkół artystycznych, gdyż po jego nowelizacji właściwy minister – działając w oparciu o zmienioną treść upoważnienia ustawowego – wydał nowe rozporządzenie regulujące tę materię. Ponadto Wnioskodawca nie przedstawił takich argumentów, które przemawiałyby za zastosowaniem art. 39 ust. 3 ustawy o TK z 1997 r., w szczególności nie wykazał, że orzekanie o nieobowiązującym przepisie jest konieczne dla ochrony konstytucyjnych praw i wolności.

Na zakończenie należy nadmienić, że ewentualne zastrzeżenia w stosunku do obecnie obowiązującego brzmienia art. 9 ust. 3 u.s.o., a zwłaszcza dotyczące spełnienia konstytucyjnych wymagań upoważnienia ustawowego oraz

respektowania zasady wyłączności regulacji ustawowej w sferze konstytucyjnego prawa do nauki, można będzie sformułować w postanowieniu wydanym w trybie art. 5 ust. 1 ustawy o TK z 2015 r.

Biorąc powyższe pod uwagę, wnoszę jak na wstępie.

Pro[illegible]
[illegible]
Zastępca Prokuratora Generalnego